

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (м. Івано-Франківськ)

lgrechukh@ifnmu.edu.ua

Вступ. Створення Європейського єдиного освітнього простору ґрунтується на системі трансферних кредитів (ECTS) [3]. Входження в Болонський процес дає змогу наблизити систему підготовки лікарів в Україні до Європейської і, таким чином, забезпечити мобільність студентів у процесі навчання – можливість навчання у будь-якому ВНЗ Європи; зробити випускників ВНЗ України конкурентоспроможними у будь-якій державі світу; створити умови для активної участі студентів у навчальному процесі; збільшити об'єм самостійної роботи студентів і, зрештою, покращити якість медичної допомоги населенню України [1].

У сучасному суспільстві всебічний розвиток особистості можливий лише за умови безперервного навчання. У нашій країні освіта і виховання – це процес, що продовжується все життя людини. Тому, у формуванні майбутнього фахівця в період його навчання у вишій велике значення має підготовка до постійної самоосвіти та самовдосконалення [4,6]. Основне завдання ВНЗ полягає в тому, щоб не тільки давати знання, але й учити самостійно здобувати їх, правильно організувати самостійну роботу [2,5].

Самостійна робота студентів – це активна пізнавальна діяльність, що включає в себе не тільки закріплення отриманих знань, але і творчий індивідуальний розумовий процес у навчанні. Самостійна робота студентів розвиває самостійність мислення, сприяє виробленню відповідних навичок.

Вважають, що самостійна робота студентів є однією з форм навчально-виховного процесу, що охоплює як доаудиторну, аудиторну, так і поза аудиторну роботу студентів.

Мета дослідження. Вивчити особливості виконання самостійної роботи студентами медичного факультету під час опрацювання тем з профілактичної медицини.

Об'єкт і методи дослідження. Ефективність впровадження нової освітньої системи проводили за показниками якісної успішності навчання під час застосування нових методичних підходів, розроблених колективом кафедри згідно з вимогами кредитно-модульної технології та програмою з навчальної дисципліни «Гігієна та екологія». Крім того, проводили анкетування студентів, у якому враховувалося задоволення студентів методикою проведення практичних занять та результатом навчання, мотивація до навчання та повноту реалізації поставлених завдань.

Результати дослідження та їх обговорення.

За результатами проведених досліджень встановлено, що основною умовою успішного навчання є цілеспрямована діяльність, що узгоджується з цільовим принципом навчання, який традиційно практикується на кафедрі. Перевагами даного підходу є чітке визначення завдань, що поставлені перед студентом у вигляді вмінь, якими потрібно оволодіти. Це потребує розробки адекватних методик, а також форм діалогу між викладачем і студентом та критеріїв оцінювання. Оскільки йдеться не просто про формування знань, а про набуття практичних навичок і вмінь, тому реалізувати таку роботу можливо саме під час аудиторного часу. Але виникають запитання: яким чином одночасно поєднати такі вимоги до процесу навчання, як самостійна робота студентів, необхідність обов'язкової оцінки їх діяльності та при цьому не втратити сутності самого процесу навчання.

Опитування студентів показало, що розгляд матеріалу необхідний та кращий результат навчання отримано в групах, де обговорення матеріалу з теми практичного заняття проводилося з урахуванням наступних факторів:

- 1) форма діалогу – співбесіда;
- 2) системний розгляд матеріалу з широким застосуванням нормативної документації;
- 3) використання елементів індивідуальної творчості студента під час санітарно-гігієнічного обстеження підконтрольних об'єктів;
- 4) відпрацювання навичок гігієнічного мислення на підставі вивчення впливу факторів навколишнього середовища на організм і здоров'я, закладає основи здорового способу життя, профілактики захворювань, майстерності діагностики захворювань;
- 5) гігієнічна та екологічна мотивація теми співбесіди, що підвищує зацікавленість студентів до профілактичної медицини.

Для цього на кафедрі використовується концептуальний підхід. Він полягає у створенні певних ситуаційних завдань, які необхідно інтерпретувати на основі вивченої студентом інформації. Наприклад, тему з розслідування випадків харчових отруєнь можна розглядати класичним шляхом, ставлячи студентам питання та отримуючи відповіді. Альтернативою цього є концептуальний підхід: розгляд того ж матеріалу в певній концепції чи ситуації. Наприклад, розглядати харчові отруєння як гігієнічну проблему (визначення, етіологія, діагностика, клініка, принципи профілактики) або розслідувати випадок

харчового отруєння (розглядаючи причину харчових отруєнь, участь та обов'язки лікаря-гігієніста та лікарів лікувального профілю; інструктивно-методичні та законодавчі документи, які використовуються при розслідуванні; розробка профілактичних заходів щодо ліквідації та запобігання харчових отруєнь).

Останній підхід створює цілісну уяву про методику розслідування випадків харчових отруєнь і дає змогу студентам трансформувати теоретичну інформацію в практичні навички та вміння, які застосовуються в нових ситуаціях. Крім того, це створює умови для розвитку гігієнічного мислення і стимулює творчу активність студентів і викладачів, роблячи процес навчання цікавим та відкритим для впровадження нової наукової інформації.

Висновки. Таким чином, знання і практичні вміння, якими студенти оволодівають у процесі вивчення

гігієни та екології, в майбутній їх професійній діяльності будуть необхідні під час проведення диференційної діагностики захворювань, вирішення питань працевлаштування і лікарсько-трудова експертизи; під час оцінки санітарно-гігієнічного та проти-епідемічного режимів лікувально-профілактичних, дошкільних навчальних закладів, шкіл, закладів громадського харчування; для профілактики внутрішньолікарняних інфекцій, харчових отруєнь; для проведення санітарно-освітньої роботи та гігієнічного виховання різних груп населення.

Перспективи подальших досліджень. Перспективи дослідження полягають в обґрунтуванні важливості впровадження інноваційних методів навчання як умови успішної адаптації студентів до Болонської системи освіти.

Література

1. Вища освіта України і Болонський процес. Навчальний посібник / За редакцією В.Г. Кременя. — Упорядники М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубіяно, І.І. Бабин. — Київ, Тернопіль, 2004. — 286 с.
2. Гриценко Л.І. Мотивація навчальної діяльності як психолого-педагогічна проблема / Л.І. Гриценко, Л.В. Дзюбо // Психолінгвістика. Науково-теоретичний збірник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Григорія Сковороди». — 2009. — № 4. — С. 33-43.
3. Підаєв А.В. Болонський процес в Європі / А.В. Підаєв, В.Г. Передерій. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2001. — 190 с.
4. Поляченко Ю.В. Медична освіта у світі та в Україні / Ю.В. Поляченко, В.Г. Передерій, О.П. Волосовець [та ін.]. — К.: Книга Плюс, 2005. — 384 с.
5. Пошук інноваційних форм проведення практичних занять в умовах європейської кредитно-трансферної системи навчання та реформування вищої школи / М.М. Рожко, Г.М. Ерстенюк, Ю.І. Попович, М.О. Іванців, Т.З. Кобрин // Досвід впровадження європейської кредитно-трансферної системи у вищих навчальних закладах Прикарпаття III-IV рівнів акредитації. Перша українсько-польська академія з медсестринства та реабілітології: наук.-метод. конф., 20 травня 2016 р.: тези доп. — Івано-Франківськ, 2016. — С. 145-147.
6. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання / П.І. Сікорський. — К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2006. — 127 с.

УДК 371.322 + 378.147.111

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Мізюк М. І., Суслик З. Б., Йонда М. Є., Мищенко І. А., Гречух Л. С.

Резюме. У статті обґрунтовується актуальність дослідження щодо виконання самостійної роботи студента у вищому медичному навчальному закладі, як підґрунтя до мотивації здобування якісних знань.

Ключові слова: вищий медичний навчальний заклад, навчальний процес, самостійна робота студентів, гігієнічне мислення студентів.

УДК 371.322 + 378.147.111

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ВО ВРЕМЯ ИЗУЧЕНИЯ ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЙ МЕДИЦИНЫ

Мизюк М. И., Суслик З. Б., Йонда М. Е., Мищенко И. А., Гречух Л. С.

Резюме. В статье обосновывается актуальность исследования по выполнению самостоятельной работы студента в высшем учебном заведении, как основа к мотивации получения качественных знаний.

Ключевые слова: высшее медицинское учебное заведение, учебный процесс, самостоятельная работа студентов, гигиеническое мышление студентов.

UDC 371.322 + 378.147.111

ORGANIZATION OF INDIVIDUAL STUDENTS' WORK DURING LEARNING OF PROPHYLACTIC MEDICINE

Mizyuk M. I., Suslyk Z. B., Yonda M. Ye., Myshchenko I. A., Grechukh L. S.

Abstract. Individual students' work is active cognitive work which includes not only reinforcement of learning but creative individual intellectual process as well. Individual students' work develops individuality of thinking and triggers skills' acquisition.

It is assumed that individual students' work is a form of educational process, which includes pre-classroom work, classroom work and extracurricular activity of students.

According to results of conducted research it was established that goal-directed activity is the main kind of education. It corresponds to principle of objective learning conducting at the department. Advantages of this approach are: clear definition of tasks necessary to solve and skills to master. All of above require developing of adequate

methodological approaches and different forms of dialogs between teachers and students and criteria of estimation. Because it is necessary not only building engagement in learning but mastering practical skills as well, its implementation is possible during class-work.

At the same time several questions arise e. g. how to link such requirements to educational process as individual students' work, necessity of its estimation and not to losing meaning of educational process.

Knowledge and practical skills mastering by students during learning of Hygiene and Ecology will be essential in future work: for making correct diagnosis, recommendation for reducing negative impact of working condition, conducting of expertise of working process, during assessment of sanitary and antiepidemic regimes at preschools, schools, public catering services, for prophylaxis of nosocomial infections, food poisonings and for conducting of health education for different population groups.

Keywords: higher medical school, learning process, individual students' work, hygienic thinking of students.

Стаття надійшла 28.11.2016 року